

pojistné povinnosti podrobených, ze zaměstnání oznámil okresní dělníky pojišťující pokladně do osmi dnů od výstupu ze zaměstnání, a v odstavci třetím stanoví následky spojené se zanedbáním této odhlašovací povinnosti. Z naříkaného rozhodnutí, jež převzalo důvody prvé stolice, jest patrné, že úřad stojí na právním stanovisku, že odhlašovací povinnosti dle cit. odst. 1., § 14 zák. čl. XIX/1907 jest vyhověno již tím, je-li odevzdána odhláška poštovní dopravě s určením pro pokladnu. Zda tento výklad řečené normy jest správný, nemůže Nejvyšší správní soud zkoumati, poněvadž v tom směru stížnost nemá konkretisované námitky, namítajíc jediné, že žalovaný úřad zamítl námitku stěžující si pokladny, že zaměstnavatel zmeškav lhůtu §u 14 cit. zákona jest povinen platiti příspěvky až do dojití odhlášky, použív neprávem svědeckých výpovědí, ač svědky dokazovati přihlášku neb odhlášku není přípustno vzhledem k ustanovení §u 16 cit. zákona. Tím brojí stížnost toliko proti způsobu, kterým úřad skutkově zjistil, že odhláška zaměstnavatelem byla stěžující si pokladně včas odeslána. Tu třeba poznamenati, že zásada volného hodnocení důkazů, jež řízení správní vůbec ovládá, má ten smysl, že přípustnost průvodních prostředků a průvodní moc jejich není zákonem samým závazně vymezena, nýbrž je ponecháno úřadu, aby sám uvážil, zda ten který průvodní prostředek jest přípustiti, a sám aby dle pravidel logicky ocenil průvodní moc jednotlivých připuštěných průvodů. Z této zásady není výjimky, ani pokud jde o úřední zjišťování fakta přihlášky neb odhlášky zaměstnanců pojistné povinnosti nemocenské podléhajících, zejména nemá stížností dovolaný § 16 zák. čl. XIX/1907 — ukládající pokladně vydati stranám potvrzení o došlé přihlášce a odhlášce — žádné ustanovení toho obsahu, jak stížnost tvrdí, že svědky dokazovati přihlášku neb odhlášku není přípustno. Je-li tomu tak, nelze shledati nesprávným, když úřad okolností, jež považoval pro spor za rozhodné, zjišťoval průvody jinými, zejména svědky, když listinný průvod v §u 16 nem. zák. uvedený, nebyl nebo nemohl býti produkován.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 13. září 1927, č. 18895/27.)

K §u 18 min. nař. č. 4790/1917. — Stížnost formuluje jediný stížný bod v tom smyslu, že se přiči formelnímu i hmotnému právu, odmítl-li úřad meritorní projednání petitu stěžovatelů, maje neprávem za to, že strana zmeškováši 8denní lhůtu k podání rozkladu proti předpisu příspěvků pojistných, stanovenou §em 18 min. nař. č. 4790/1917, jest vyloučena z použití opravného prostředku proti tomuto předpisu. Vzhledem k předpisu §u 18 zákona o správním soudě může Nejvyšší správní soud zkoumati zákonnost naříkaného rozhodnutí jen v mezích tohoto stížného bodu a musí se proto omeziti na otázku, zda jest správný žalovaným úřadem recipovaný výklad §u 18 min. nař. č. 4790/1917, že zmeškání lhůty k podání rozkladu proti předpisu příspěvků pojistných má za následek praeklusi strany s věcnými námitkami proti správnosti předpisu. Nejvyšší správní soud musil dáti žalovanému úřadu za pravdu. Ministerské nařízení č. 4790/1917 tím, že nemocenským pokladnám přiznalo právo, vydávati platební výměry, a tím, že stanovilo lhůty, v nichž těmto výměrům lze odporovati rozkladem k představenstvu pokladny a námitkami ke správním úřadům, udělilo výměrům těm právní účinnost. Právní moc, jež nastává tím, že ve stanovené lhůtě výměrům nebylo odporováno, má však za následek, že řádnou cestou instanční nelze se již domáhati zrušení nebo změny výměru takového, a to ani tenkrát, je-li nezákonný. Zda a pokud se lze snad prostředky mimořádnými (ospravedlňujícím řízením neb obnovou řízení) domoci nápravy, nelze v rámci tohoto sporu řešiti. Stížnost hledí dovoditi ze znění §u 18 min. nař. 4790/1917 „v zákonné lhůtě podaný rozklad má odkladný účinek na exekuci“, že zákonodárce chce stanovit rozdíly mezi námitkami podanými včas a mezi opožděně poda-

nými, a to v tom smyslu, že jen včas podaným námitkám přiznává odkladnou moc, že však také o opožděných námitkách jest provéstí řízení podle § 156 zák. čl. XIX/1907. Takového smyslu nelze ze znění citované normy vyčísti. Přiznal-li zákon odkladný účinek na exekuci včas podanému oprávněnému prostředku, neřekl tím nic jiného, nežli že opožděný rozklad odkladného účinku nemá. Jiný výklad odporoval by také všeobecně platné procesní zásadě, že opožděně podané opravné prostředky jest odmítnouti bez věcného projednání (srovnej zák. čl. XX z r. 1901 a prováděcí nařízení z 18. prosince 1901 č. 4600). Stížnost dovolává se k odůvodnění svého názoru také §u 181 zák. čl. XIX/1907. I tento předpis, jenž obsahuje všeobecné zásady pro odvolání z „rozhodnutí samosprávných orgánů pokladen“, používá obratu „v zákonné lhůtě podané odvolání má, pokud zákon neustanovuje jinak, při výkonu rozhodnutí, výměrů nebo rozsudků odkladací účinek“. Že i zde zmeškání lhůty odvolací má v zápětí praeklusi strany, plyne nade vší pochybnost z posledního odstavce téhož paragrafu, jenž zmocňuje ministerstvo mezi jiným také k tomu, aby stanovilo podrobnější předpisy o ospravedlňovacím řízení a obnově řízení, v tomto paragrafu upravených, čehož by nebylo třeba, kdyby zmeškání odvolací lhůty nebránilo projednání věci na podkladě opožděného oprávněného prostředku.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 18. října 1927, č. 21319/27.)

Pensijní pojištění.

(Sděluje min. rada Dr. Bronislav Wellek.)

Kupecké služby. Fr. Plzeňská, zaměstnaná v závodě uzenářském přijímáním peněz od zákazníků na bloky registrující pokladny, nepodléhá pensijnímu pojištění, protože nkoná služeb kupeckých, vyžadujících určité obchodní zdatnosti.

Činnost Plzeňské spočívala především v tom, že přijímala od zákazníků bloky tří pokladen (od šesti prodavačů), jež napichovala na bodák a přijímala na blocích vyznačené peníze. Nejvyšší správní soud připouští, že činnost ta vyžaduje znalosti základních úkonů početních (sečítání a odčítání), znalost peněz v oběhu jsoucích a že vyžaduje pozornosti při přijímání peněz i na to, aby zákazník odebrané zboží zaplatil, ale činnost ta je v podstatě tak prostá a jednoduchá, že nelze o ní tvrditi, že vyžadovala by nějaké obchodní znalosti, obchodního výcviku neb dokonce obchodní zdatnosti. Pokladní taková obstarává v podstatě jen jeden výsek činnosti k tomu potřebné, aby podnik byl provozován a to právě onen výsek, který oněch znaků nevyžaduje: mechanické přijímání peněz již jinou osobou stanovených a vypočtených.

Zápisků žádných nevedla, nepoznamenávala vydané zboží a peníze za ně přijaté, netřídila bloky dle jednotlivých prodavačů, nýbrž právě jen peníze na bloku vyznačené od zákazníků brala a jim, platili-li větším penízem, vracela. Jistě vyžaduje i ta činnost pozornosti a opatrnosti, ale jen takové, jaké vyžaduje sebe podřízenější práce, má-li býti konána řádně. Jen takové pozornosti, a nikoliv obchodního výcviku a zdatnosti vyžadovalo i to, aby zákazníci zboží koupivší neodešli bez placení.

Neprávem dovozuje stížnost z fakta, že Plzeňská i mezi dnem vydávala peníze à konto svému zaměstnavateli, že musela znáti celý provoz obchodování, v čemž stížnost spatřuje znak obchodní zdatnosti. Vždyť i tu šlo jen o zjištění, je-li v pokladně peníz à konto žádaný, a nejvýše snad o to, aby se nevydala z peněz drobných, k čemuž zajisté nebylo potřebí nějaké znalosti provozu obchodu. Bez významu je, ručila-li Plzeňská za případné manko. Vždyť ručení to není než odpovědností za to, jestli práci jí svěřenou nekonala správně.

Ale nějakých znaků charakterisujících činnost kupeckou nebylo ani při večerním sčítání. Plzeňská totiž večer odevzdávala pokladnu, pře-